



**БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ
НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ
ОСВІТИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою

**Білоцерківського інституту неперервної
професійної освіти**

«26» листопада 2024 року протокол № 8

Введено в дію наказом директорки

**Білоцерківського інституту неперервної
професійної освіти**

від 27 листопада 2024 року № 01-01/37А О.Д.

Директорка ОСВІТИ Вікторія СИДОРЕНКО

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Соціальна зрілість особистості»

Шифр за ОП	<u>БК 1</u>
Галузь знань	<u>01 Освіта / Педагогіка</u>
Спеціальність	<u>011 Освітні, педагогічні науки</u>
Освітня програма	<u>Педагогіка вищої школи</u>
Рівень вищої освіти	<u>Другий (магістерський)</u>
Рік навчання	<u>I, семестр 2</u>
Вид дисципліни	<u>професійна підготовка, вибіркова</u>
Форма навчання	<u>заочна</u>

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри педагогіки,

психології та менеджменту

Білоцерківського інституту неперервної

професійної освіти

(протокол № 12 від «05» листопада 2024 р.)

завідувач кафедри

Юлія ГЕРАСИМЕНКО

Біла Церква 2024

1. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я, по батькові:	Торба Наталія Григорівна
Науковий ступінь (спеціальність):	кандидат психологічних наук за спеціальністю «Вікова та педагогічна психологія»
Вчене звання (спеціальність):	доцент
Посада:	доцент кафедри педагогіки психології та менеджменту
ORCID:	ORCID iD 0000-0001-5187-1111
Профіль:	https://scholar.google.com.ua/citations?user=ECWmdZoAAAAJ&hl=ru
e-mail:	torbang@ukr.net
Контактний телефон:	050-612-42-66

2. Інформація про курс навчальної дисципліни

Кредити ЕКТС:	4
Лекції:	8
Лабораторні заняття:	—
Практичні заняття:	10
Самостійна робота :	102
Курсова робота:	-
Вид контролю:	екзамен
Мова викладання:	українська
Форма викладання:	дистанційна (з використанням ліцензійного сервісу Microsoft Teams платформи Office 365)

3. Інформація про доступність в мережі

Профіль навчальної дисципліни	Вебресурс навчальної дисципліни в е-ресурсі навчальної групи на ліцензійному сервісі Microsoft Teams платформи Office 365
Репозитарій навчальної дисципліни:	Доступ надається в індивідуальному порядку
Консультації:	Онлайн-консультації за попередньою домовленістю в робочі дні з 9.00-17.00 (050 612 42 66)

4. Перелік компетентностей та результатів навчання, що забезпечує навчальна дисципліна

Компетентності:

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК8. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

СК6. Здатність управляти стратегічним розвитком команди в педагогічній, науково-педагогічній та науковій діяльності.

СК7. Критичне осмислення проблем у сфері освіти, педагогіки й на межі галузей знань.

Програмні результати навчання, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна:

РН3. Формувати педагогічно доцільну партнерську міжособистісну взаємодію, здійснювати ділову комунікацію, зрозуміло і недвозначно доносити власні міркування, висновки та аргументацію з питань освіти і педагогіки до фахівців і широкого загалу, вести проблемно-тематичну дискусію.

РН6. Розробляти та реалізовувати інноваційні й дослідницькі проекти у сфері освіти/педагогіки та міждисциплінарного рівня із дотриманням правових, соціальних, економічних, етичних норм.

РН10. Приймати ефективні, відповідальні рішення з питань управління в сфері освіти/педагогіки, зокрема у нових або незнайомих середовищах, за наявності багатьох критеріїв та неповної або обмеженої інформації.

5. Методи навчання

Навчання не залежно від форми викладання (очна чи дистанційна) передбачає використання словесних (лекція, розповідь, пояснення, бесіда), наочних (ілюстрація, демонстрація, спостереження) та практичних (практична робота, тренувальні і творчі вправи) методів навчання.

Під час лекційних занять використовуються презентації, які поєднують словесні та наочні методи навчання, що дає можливість здобувачам вищої освіти акумулювати знання.

Під час практичних занять застосовуються словесні та практичні методи навчання, які спрямовані на формування у здобувачів вищої освіти здібностей пізнання, а саме: дискусії, індивідуальна та командна форма роботи, кейси.

Самостійна робота базується на наочних та практичних методах навчання і направлена на самостійне оволодіння здобувачами вищої освіти знаннями за темами навчальної дисципліни.

Самостійна робота базується на наочних та практичних методах навчання і направлена на самостійне оволодіння здобувачами вищої освіти знаннями за темами навчальної дисципліни.

6. Мета і завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Соціальна зрілість особистості»: ознайомити студентів і дати їм можливість проаналізувати та зрозуміти складний процес входження людини в соціальний організм суспільства, поступового перетворення на особистість задля формування умінь і навичок із сприяння її соціалізації.

Завдання дисципліни:

- поглибити у студентів знання, пов'язані з особливостями формування і цілісною моделлю процесу соціалізації особистості впродовж усього життя.

7. Міждисциплінарні зв'язки

Перелік дисциплін, вивчення яких має передувати навчальній дисципліні (пререквізити): Філософія освіти, Соціологія освіти, Педагогічна та професійна психологія.

Перелік дисциплін, які мають вивчатися одночасно або безпосередньо після вивчення навчальної дисципліни (кореквізити): Науково-педагогічна практика.

8. Зміст навчальної дисципліни

Лекція 1. Зміст і завдання курсу. Сутність соціальної зрілості особистості

Місце курсу в системі педагогічної освіти та його зв'язок з іншими навчальними дисциплінами.

Соціальна зрілість як наукова і навчальна проблема. Основні уявлення.

Визначення соціальної зрілості як складного і тривалого процесу взаємодії людини і суспільства.

види соціальної зрілості: громадянська, ідейно-політична, моральна, естетична.

Лекція 2. Соціальна зрілість як соціальне явище

Людина як об'єкт, суб'єкт та жертва соціалізації.

Самоусвідомлення, самовизначення, самореалізація та самоствердження особистості.

Засоби соціалізації. Складові соціалізації.

Основні механізми соціалізації.

Фактори соціалізації.

Лекція 3. Показники соціальної зрілості людини

Здатність прогнозувати свою поведінку в різних життєвих ситуаціях,
Мобілізація внутрішніх та фізичних ресурсів на втілення власного рішення в життя.

Самостійне відстежування ходу власних дій, а також результати на проміжних етапах і за підсумками роботи.

Уміння неупереджено і об'єктивно оцінювати власні думки і вчинки.

Уміння витягувати уроки як з власних вчинків, так і з досвіду оточуючих.
Завдяки цьому, має поліпшуватися якість прогнозування поведінки і його результатів.

Уміння адекватно реагувати на власну поведінку і навколишні ситуації.

Лекція 4. Основні критерії соціальної зрілості людини

Усвідомлення відповідальності.

Незалежність в розумних межах.

Уміння відрізняти реальність від фантазій.

Почуття цілісності особистості і моральних підвалин.

Здатність адаптуватися.

Толерантність.

Самокритичність.

Духовність.

Лекція 5. Рівні соціальної зрілості людини.

Оптимальний. У людини сформовані ціннісні орієнтації (в суспільній, професійній і сімейного життя),

Допустимий. Ситуація соціальної зрілості визначається мотивами благополуччя і престижу, що виражається у виборі сфери діяльності, кола спілкування і світоглядних орієнтацій.

Критичний. Ситуація соціальної зрілості визначається відсутністю мотивації до розвитку.

Лекція 6. Статева зрілість особистості

інтенсивне формування особистості;

зміна ставлення до представників протилежної статі;

потреба в чуйного ставлення з боку близького оточення;

прояв ініціативності і самостійності;

потреби в тактовності і повазі з боку оточуючих.

Лекція 7. Духовний розвиток особистості. Релігія як фактор соціалізації особистості

Духовність людини: різні підходи до її визначення і характеристики.
Духовний розвиток особистості.

Релігія, церква та конфесійна община як фактори, соціалізації особистості. Функції релігії у суспільстві.

Виховна функція релігії, церкви і конфесійної общини.

Релігійна психотехніка та її вплив на формування підростаючих поколінь.

Можливості та форми співробітництва громадських і конфесійних інститутів у соціальному вихованні.

Лекція 8. Соціальна зрілість молодих людей

Незворотність. Процес розвитку характеризується постійним накопиченням і примноженням знань і досвіду.

Спрямованість. Розвиток молодшої людини має певну мету, яка виражається в бажаному стані майбутнього.

Закономірність. В процесі розвитку виявляються істотні закономірні зв'язки між процесами і явищами дійсності.

9. Структура курсу та форма контролю знань

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				
			годин				Балів (max)
			лк.	лаб.	пр.	СРС	
1	Лекція 1	Зміст і завдання курсу. Сутність соціальної зрілості особистості	2			10	5
2	Лекція 2	Соціальна зрілість як соціальне явище				10	5
3	Лекція 3	Показники соціальної зрілості людини	2		2	10	5
4	Лекція 4	Основні критерії соціальної зрілості людини				10	5
5	Практичне заняття 1	Традиційність як спосіб буття людини			2	5	15
6	Практичне заняття 2	Етнізація як складова процесу соціалізації				5	15
7	Лекція 5	Рівні соціальної зрілості людини.	2	2		10	5
8	Лекція 6	Статева зрілість особистості				10	5
9	Лекція 7	Духовний розвиток особистості. Релігія	2			10	5

		як фактор соціалізації особистості					
10	Лекція 8	Соціальна зрілість молодих людей				10	5
11	Практичне заняття 3	Природне та соціальне середовище як фактор соціалізації			2	6	15
12	Практичне заняття 4	Сім'я та її вплив на соціалізацію дитини			2	6	15
<i>Екзамен</i>							
<i>Всього з навчальної дисципліни – 120 год.</i>			8		10	102	100

Поточний контроль здійснюється впродовж кожного практичного заняття (всього за ЗМ 1 – 30 балів, ЗМ 2 – 30 балів).

Контроль самостійної роботи здійснюється впродовж кожного заняття (всього за СРС 1 – 5 балів, СРС 2 – 5 балів, СРС 3 – 5 балів, СРС 4 – 5 балів, СРС 5 – 5 балів, СРС 6 – 5 балів, СРС 7 – 5 балів, СРС 8 – 5 балів).

Підсумковий контроль – екзамен, що є результатом суми балів за усіма видами робіт (ЗМ 1 + ЗМ 2 + СРС 1 + СРС 2 + СРС 3 + СРС 4 + СРС 5 + СРС 6 + СРС 7 + СРС 8).

10. Політика курсу навчальної дисципліни

Політика щодо відвідування. Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. За відвідування 1 лекції нараховується 3 бали. За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись дистанційно за умови погодження із викладачем. У цьому випадку за відвідування лекційних та практичних занять бали нараховуються за результатами тестування за темою лекції / практичного заняття.

Політика щодо діяльності на заняттях. Під час практичних занять створюється творчий простір для формування практичних умінь і навичок роботи у соціумі, зокрема у колективі. На заняттях обов'язковим є дотримання правил роботи у групі, шанобливе ставлення до поглядів колег, налаштованість на дружню співпрацю та взаємодопомогу, роботу у команді. На заняттях вітаються прояви творчості, креативності та індивідуальний підхід. При оцінюванні враховується активність роботи на заняттях, теоретична підготовка, виконання практичних завдань та завдань для самостійної роботи. Всі види робіт доцільно виконувати в оговорений викладачем термін.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку

(практичне заняття – 2 бали; самостійна робота – 3 бали). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (хвороба, міжнародне стажування, тощо).

Політика щодо академічної доброчесності. Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 25 %. Списування під час підсумкового контролю та екзамену заборонене (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування. За плагіат та некоректну поведінку (у тому числі запізнення) знімаються штрафні бали. За плагіат – 25 балів; некоректну поведінку від 0,2 балів до 5 балів включно.

11. Система оцінювання навчальних досягнень

Навчальна дисципліна оцінюється за 100-бальною шкалою по видам навчальної діяльності.

Види робіт	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	4
Участь у кейсах на практичних заняттях	32
Самостійна робота (оформлення результатів кейсів з практичних занять, підготовка статей та тез доповідей, аналіз інформаційних джерел)	34
Екзамен	30

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 - 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	задовільно
60 - 63	E	
35 - 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

Електронний навчальний курс, що містить теоретичні та презентаційні матеріали, рекомендації до виконання практичних робіт та самостійної роботи за навчальною дисципліною «Соціальна зрілість особистості» (електронне видання, що знаходиться в репозитарії навчальної дисципліни).

13. Список літератури

Основна:

1. Прикладні аспекти діяльності психологів та соціальних працівників в соціономічній сфері : колективна монографія / Н. В. Волинець, С.М. Кондратюк, Л. В. Левицька, О. С. Ковтун та ін. ; за ред. Н. В. Волинець. Київ : Університет «Україна», 2023. 544 с.
2. Особистісна зрілість майбутнього психолога: емпіричні дослідження, моделювання і прогнозування процесу становлення : колективна монографія / кол. авт.. : наук. ред.. З.М. Мірошник. Кривий Ріг. Вид. Р.А. Козлов, 2021. 278 с.
3. Воденнікова О.С., Воденнікова Л.В., Гайдук Л.П. Застосування дистанційного навчання в закладах вищої освіти. Бъдещите изследвания - 2020: материали за XVI междун. науч. практ. конф. Volume 7 Педагогически науки (София, 15-22 февруари, 2020 г.). София: Бял ГРАД-БГ. 2020. С. 9-12.
4. Дем'яненко Н. Освіта дорослих: світові тенденції другої половини ХХ – початку ХХІ ст. Педагогічні науки. 2021. № 2. С. 39–44.
5. Національний звіт за результатами міжнародного дослідження якості освіти PISA-2022 / кол. авт.: Г.Бичко (осн. автор), Т. Вакуленко, Т. Лісова В. Терещенко, С. Раков, В. Горох та ін.; Український центр оцінювання якості освіти. Київ : УЦОЯО, 2023. 395 с.
6. Baranova, E.A.; Zheltukhina, M.R.; Shnaider, A.A.; Zelenskaya, L.L.; Shestak, L.A.; Redkozubova, E.A.; Zdanovskaya, L.B. New Media Business Philosophy in Conditions of Mass Media Convergence. Online Journal of Communication and Media Technologies, 2020, 10 (4), e202021. Available at: <https://doi.org/10.30935/ojcmt/8387> Access: July 28, 2021.
7. Nerushay, A.I. Psychological well-being of elderly people. Bulletin of the Russian State University for the Humanities. The series "Psychology. Pedagogy. Education", 2021, 1, p. 128-141.

Допоміжна:

1. Радул В. Соціальна зрілість – якість розвитку особистості. URL:

chrome-

extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://library.udpu.edu.ua/library_files/soc_robota_soc_osvita/2023_1/20.pdf

2. «Освіта протягом життя: світовий досвід і українська практика» Аналітична записка. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <http://old2.niss.gov.ua/articles/252/> Національний інститут стратегічних досліджень.

3. Філософія: підручник. Одеса: Університет Ушинського, 2021. 350 с.

4. Ірза А.О. Від особистісної до соціально-психологічної зрілості особи у контексті викликів сучасного суспільства. *Габітус*. Випуск 63. 2024. С. 206-210.

5. Спіріна Т. П., Лях Т. Л. Соціальна профілактика гендерної нерівності у військовослужбовців. *Інноваційна педагогіка*. 2020. Вип. 21. С. 192–196. DOI <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2019.21.2-43>

6. Коструба Н.С., Поліщук З.Б. Особистісна зрілість як чинник психічного здоров'я студентів під час війни. *Наукові перспективи*. 2023. № 3(33). С. 339–349.

7. Стрельбицька С., Муковіз О. Соціальна зрілість особистості як чинник здатності підлітків до демократичного лідерства. *Молодь і ринок*. 2023. № 11–12. С. 44–47.

8. Яворська-Ветрова І. Вивчення особистісної зрілості суб'єктів професійної діяльності у сучасних психологічних розвідках. *Грааль науки*. 2024. № 36. С. 435–440.

Інформаційні ресурси:

1. <http://www.nlm.nih.gov/databases/freemedl.html>
2. <http://www.healthgate.com>
3. <http://www.yahoo.com/Science/Psychology>
4. <http://maple.lemoyne.edu/~hevern/psychref.html>
5. <http://www.grohol.com/web.htm>
6. <http://www.mindspring.com/~wmmoore/psych.htm>
7. <http://sosig.esrc.bris.ac.uk/>